

EŻAMIJIET ANNWALI TAL-JUNIOR LYCEUM 2006

Taqsim ta' l-Assessjar Edukattiv – Diviżjoni ta' l-Edukazzjoni

IL-HAMES SENA

STUDJI SOĊJALI (OPTION)

HIN: 1h 45 min

Isem: _____

Klassi: _____

IL-KANDIDATI JRIDU JWIEĠBU IT-TAQSIMIET KOLLHA.

A. Aqra din is-silta u wieġeb HAMSA mit-TMIEN mistoqsijiet fuqha. It-tweġibiet iridu juru l-implikazzjonijiet soċjali diskussi fis-silta. Kull tweġiba għandha tkun madwar 50 kelma.

Meta nitkellmu dwar **integrazzjoni soċjali** nkunu qegħdin infissru li kull membru tas-soċjetà jingħata ċ-ċans bi dritt li jipparteċipa b'mod aktar attiv f'dik is-soċjetà mingħajr ma jiġi mwarra minhabba **preġudizzju** ta' sess, kulur, reliġjon jew diżabilità.

Jeżistu diversi forum ta' **eskluzjoni soċjali**. Fost dawn insibu dawk imwettqa mill-istat, minn organizzazzjonijiet jew soċjetajiet, minn istituzzjonijiet jew minn individwi. Dawn **id-diskriminazzjonijiet** jinkludu liġijiet kontra xi razza ta' nies, postijiet li ma joffrux **aċċess** għall-persuni b'xi forma ta' diżabilità, postijiet ta' divertiment li ma jippermettux nies ta' ċertu razza jew tendenza sesswali milli jidhlu biex jiddevertu u individwi li bil-kliem jew bl-azzjonijiet tagħhom jeskludu miċ-ċiklu soċjali tagħhom persuna oħra minhabba li tkun ta' reliġjon differenti.

(Ref. Understanding Social Studies)

(Ref. Sahha fid-Diversità)

- Agħti tifsira ta' dawn il-kliem. Sahħah it-tifsira b'eżempji.
 - integrazzjoni soċjali
 - preġudizzju
 - diskriminazzjonijiet
 - aċċess
 - eskluzjoni soċjali
- Il-Liġi Opportunitajiet Indaq (Att 2000) Persuni b'Diżabilità għenet biex persuni b'diżabilità jkunu aktar integrati fis-soċjetà u biex thares id-drittijiet ta' persuni b'diżabilità f'bosta oqsma. F'liema oqsma taħdem l-aktar din il-liġi?

3. Illum il-ġurnata qed jinbet fostna r-razziżmu, li hafna drabi jkun lejn persuni ta' kulur differenti. Nafu li mhux il-kulur jghodd imma l-persuna. Spjega xi jfisser dan billi tagħti żewġ eżempji.
4. Semmi u spjega **tliet** drittijiet ċivili li għandu jkollu kulhadd.
5. Minhabba d-diversità tal-gruppi nholqot diskriminazzjoni lejn dawn il-gruppi. X'nifhmu bi gruppi ta' minoranza. Agħti eżempji ta' dawn il-gruppi.
6. Fit-18 ta' Diċembru 1992 il-Ġnus Magħquda nediet id-Dikjarazzjoni tad-Drittijiet tal-Persuni fi Gruppi ta' Minoranza. Spjega erba' minn dawn id-Drittijiet.
7. Il-Kurrikulu Minimu Nazzjonali ukoll jitkellem favur l-integrazzjoni soċjali u r-rispett għad-diversità. Xi rwol għandha l-edukazzjoni f'dan il-qasam?
8. Kif tista' s-soċjetà tagħti aktar opportunità lill-anzjani li jiformaw parti integrali mis-soċjetà?

5 x 5 marki
Total 25 marka

B. Aqra din is-silta u wieġeb HAMSA mit-TMIEN mistoqsijiet fuqha. It-tweġibiet iridu juru l-implikazzjonijiet soċjali diskussi fis-silta. Kull tweġiba għandha tkun madwar 50 kelma.

Illum il-ġurnata s-suq dinji huwa enormi u jinvolvi ammont kbir ta' servizzi u prodotti. L-akbar differenza tinsab fil-livell tal-finanzi. Illum fil-qasam finanzjarju naraw li jsir użu minn flus elettronici - flus li jeżistu biss bħala numri fuq il-kompjuter.

Minhabba l-**globalizzazzjoni** fil-qasam ekonomiku *managers*, banek, korporazzjonijiet kif ukoll investituri individwali jistgħu jitransferixxu ammonti kbar ta' flus minn pajjiż għall-iehor, minn parti waħda tad-dinja għall-oħra, minn fuq il-kompjuter.

Il-globalizzazzjoni gābet magħha wkoll qawmien ta' **identitajiet kulturali** madwar id-dinja. Madankollu naraw li dawn l-identitajiet qed jiġu mhedda minn McDonald's, Coca-Cola u oħrajn li għandhom x'jaqsmu ma' **kumpaniji transnazzjonali**.

(Addattata minn Runaway World ta' Anthony Giddens)

1. X'effetti qed thalli l-globalizzazzjoni fuq l-ekonomija dinjija? Spjega billi tagħti eżempji.
2. Agħti tifsira ta' dawn il-kliem:
a. globalizzazzjoni b. kumpaniji transnazzjonali ċ. identitajiet kulturali
3. Agħti tliet effetti pożittivi u tliet effetti negattivi li l-globalizzazzjoni qed thalli fuq id-dinja.
4. Għid għaliex qed ikun hawn qawmien ta' identitajiet kulturali. Spjega billi tagħti eżempji.
5. Għaliex kumpaniji bħal McDonalds, Coca-Cola u oħrajn qed jaffettwaw il-kulturi tal-pajjiżi?
6. X'effetti qed iħallu il-kumpaniji transnazzjonali fuq il-pajjiżi tat-Tielet Dinja?
7. Liema huma l-pajjiżi tat-Tielet Dinja?
8. Minhabba l-globalizzazzjoni naraw li fis-soċjetà Maltija saru hafna bidiliet. Semmi xi ftit minnhom u ddiskuti x'effetti hallew fuq is-soċjetà tagħna.

5 x 5 marki
Total 25 marka

Ċ. Aghzel TNEJN minn dawn u iktib madwar 300 kelma fuq kull wiehed.

1. Artiklu 14 tal-Kostituzzjoni Maltija fl-1991 gie emendat u b'hekk jirrikonoxxi l-ugwaljanza bejn is-sessi. Xi progress ghamlet il-mara Maltija fis-soċjetà Maltija?
2. Hafna jsostnu li soċjetà ma tistax timxi mingħajr kontroll soċjali. Iddiskuti.
3. Il-Liġi Opportunitajiet Indaqs Att 2000 Persuni b'Diżabilità ghenet biex persuni b'diżabilità jiksbu d-drittijiet tagħhom. Spjega kif.
4. Is-soċjetà xi kultant tuża s-sanzjonijiet ma' min ikun devjanti. X'taħseb u iddiskuti dwar x'jista' jsir biex nippromwovu s-solidarjetà.
5. L-ekonomija Maltija titkejjel mill-GDP. Liema huma s-setturi li jikkontribwixxu għall-GDP .

**2 x 25 marka
Total 50 marka**